

<p>Tanulói kísérlet Ajánlott évfolyam: 7. Időtartam: 45'</p>	<p>Varázslatos vízi világ, mikroszkópos vizsgálat</p>	<p>BIOLÓGIA VÍZ VIZSGÁLATAI</p>
--	--	--

<p>Kötelező védőeszköz: </p>	<p>Balesetvédelmi figyelmeztetés: Szűrő-vágó szerszámokkal ne játszd!</p>
--	--

Természetes vizeinkben számtalan szemmel nem, vagy csak alig látható egyetlen sejtből álló élőlény található. Ezeket planktonikus élőlényeknek nevezzük. Közülük az amóba és a papucsállatka jellegzetesen előfordul csatornáknban, holtágakban, álló vizeinkben. Mikroszkóppal megfigyelhetjük a mozgását, táplálkozását. Az amóbán jól megfigyelhetőek az állábak, míg a papucsállatkán a csillók, melyekkel mozognak és a sejtáj felé sodorják a táplálékukat.

<p>Szükséges eszközök: mikroszkóp, színes ceruzák.</p>	<p>Szükséges anyagok: metszet sorozat a vizek élővilágáról</p>
---	---

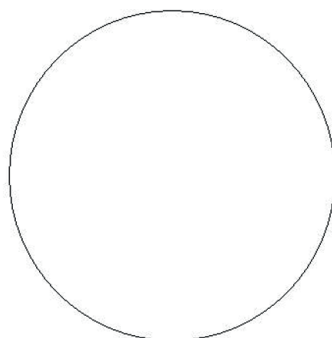
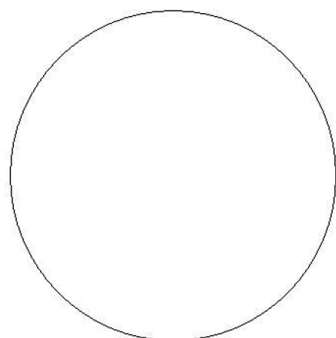
1. Tanulói kísérlet: Nézelődjünk! Vízi élőlényekről készült metszetek vizsgálata

A kísérlet menete: A vizek élővilága témában különböző élőlények találhatóak a bemutató metszetsorozatban.
Megfigyelési szempontok: Figyeld meg a méretüket, testfelépítésüket, részeiket, következtess ezek feladataira!

Megfigyelés: Töltsd ki a táblázatot és 4-et rajzolj le közülük!

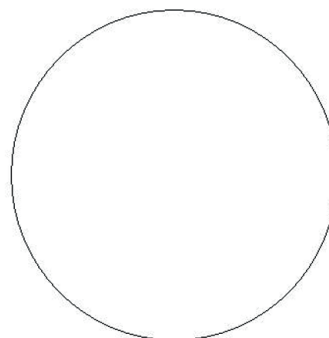
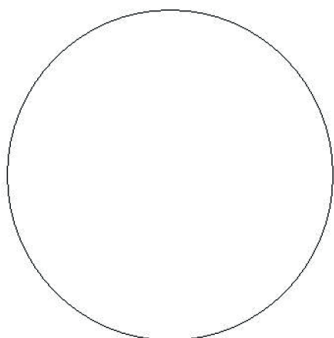
Megfigyelt élőlény neve	Jellegzetessége	Használt nagyítás mértéke

Rajzoljunk le a metszetek közül 4-et, és nevezzük meg őket! Írjuk oda a használt nagyítás mértékét is!

1.....

2.....

3.....

4.....

Tapasztalat: Mely nagyítás volt a legmegfelelőbb a rajz elkészítéséhez?

.....
 .....
 .....

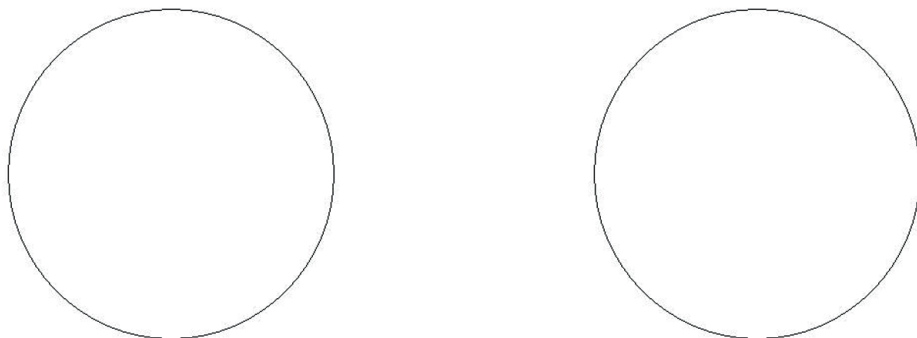
Következtetés: Az adott élőlény végez-e mozgást, mivel táplálkozik, hogyan szaporodik, milyen részei vannak?

.....
 .....
 .....

Tudod-e? A 2000. január 31-én bekövetkező cianid szennyezés hatására a mikroszkópikus szervezetek pusztulásának mértéke a Tisza felső szakaszán 10-90% között változott. Ezen apró élőlények kimutatásával is vizsgálták a szennyezés mértékét, az ökológiai katasztrófa hatását.

Nézzük meg a vízben lévő élőlényeket közelebbről!

<p>Szükséges eszközök: Nagyító, fénymikroszkóp, tanári bemutató mikroszkóp kivetítővel, vájt tárgylemezek, fedőlemezek, cseppentő, 10%-os zselatinoldat, tű, színes ceruzák.</p>	<p>Szükséges anyagok: Előzetesen begyűjtött vízminták, pocsolyavíz, csatornavíz, esetleg papucsállatka és amőbatenyészet.</p>
---	--

2. Tanulói kísérlet: Vízcsepp vizsgálat

A kísérlet menete: Helyezzünk egy csepp vizet az előzőekben begyűjtött vízmintából egy fedőlemezre, majd egy hirtelen mozdulattal fordítsuk fejjel lefelé. Ebben a helyzetben illesszük rá a vájt tárgylemez bemélyedő részéhez, és kezdjük el a mikroszkóppal a vizsgálatot!

Megfigyelési szempontok: Keressünk élőlényeket a vízmintában, és figyeljük meg őket mozgás közben!

Megfigyelés: Megfigyeléseinket rajzoljuk le minden vízminta esetében!

1.....

2.....

Tapasztalat: Végez-e mozgást az élőlény?

.....
 .....
 .....

Következtetés: Milyen lehet a mérete, alakja, életmódja, táplálkozása?

.....
 .....
 .....